

Nr 2

Utlåtande i anledning av motion om upplåtande av enskilda vägar för allmän trafik.

Tredje lagutskottet har behandlat en inom riksdagen väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 254 i andra kammaren av herr *Haglund* och fru *Thunvall*.

I motionen framhålles det pågående snabba utbyggandet av skogsbilvägarna i landet och påpekas, att detta vägbyggande medför stora kostnader för såväl staten som kommuner och enskilda. Efter ombyggnad till farbara bilvägar har enligt motionärerna skogsvägarna ofta avstängts för biltrafik under stor del av året, ett förhållande som motionärerna finner otillfredsställande. Motionärerna anser, att avstängning av viss anledning och under kortare perioder, exempelvis vid tjällossning, kan vara nödvändig, men förmenar, att beslut om avstängning bör underställas länsmyndighets prövning.

Motionärerna hemställer, »att all avstängning av väg skall prövas av länsmyndighet, samt att lagtexten i 61 § 2 mom. vägtrafikförordningen ändras i enlighet med motionens syfte».

Förevarande fråga behandlades av riksdagen under vårsessionen 1960 i anledning av likalydande motionerna I: 456 av herrar *Jonsson* och *Erik Svedberg* samt II: 266 av herr *Haglund* och fru *Thunvall*. Riksdagen biföll därvid ett av tredje lagutskottet i ärendet avgivet utlåtande, nr 20/1960, däri hemställts, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hänvisar till nämnda utlåtande, vari redogjorts för gällande rätt på området ävensom för innehållet i inhämtade yttranden över då förevarande motioner.

Utskottet

Enligt 61 § 2 mom. vägtrafikförordningen ankommer det på ägaren av enskild väg att avgöra, huruvida trafik därstädes med motordrivna fordon eller visst eller vissa slag av sådana fordon må äga rum. Denna bestämmelse är emellertid icke av konstitutiv karaktär. Den synes vara att förstå som ett konstaterande av gällande rätt på området och bör ses i samband med straff-

bestämmelsen i 68 § andra stycket samma förordning. En lagstiftning som den av motionärerna åsyftade torde icke kunna ske genom ändring i vägtrafikförordningen.

Såsom framgår av utskottets utlåtande nr 20/1960 diskuterades i samband med tillkomsten av lagen om enskilda vägar tanken att genom bestämmelser i denna lag införa skyldighet för ägare av enskild väg att upplåta den för allmän trafik. Gällande fundamentala regler om väghållningen som väginträsenternas ensak och om rätt för dem att förbjuda trafik av utomstående ansågs emellertid böra bibehållas i lagstiftningen. De särskilda problem, som uppkommer då den allmänna samfärdseln behöver taga dylik väg i anspråk utan att vägen dock kan förändras till landsväg, befanns främst avse frågan, huru de enskilda skall erhålla gottgörelse för den ökning i väghållningsbördan, som den allmänna trafiken orsakar. Denna fråga ansåg man böra lösas genom fakultativa statsbidrag, vid vilkas beviljande det allmänna kan betinga sig att vägen hålles öppen för allmän trafik och underhålles i ett för denna trafik lämpligt skick.

De bestämmelser som för närvarande gäller om statsbidrag för enskild väghållning innebär, som närmare framgår av det tidigare utlåtandet, att sådana bidrag i viss utsträckning förenas med villkor om skyldighet för väghållare att icke utan länsstyrelsens medgivande avstänga vägen för trafik. Utskottet anser nu liksom i det tidigare utlåtandet, att möjligheterna att giva föreskrifter av sådan art icke kan utökas utan en samtidig ökning av bidragsgivningen. De bidrag, som för närvarande ej är förbundna med villkor om upplåtande av vägen, avser nämligen vägar som icke tillgodoser de krav som måste ställas på allmänna trafikleder. Ej heller kan för dessa vägar statsbidrag för vägunderhåll utgå. Att ålägga de enskilda väginträsenterna att stå kostnaden för det utbyggande av vägen och det ökade underhåll som en allmän trafik skulle medföra kan enligt utskottets mening icke komma i fråga.

Då en ökad statsbidragsgivning av den storleksordning, varom här måste bli fråga, icke för närvarande kan förordas, får utskottet med hänvisning till vad ovan och i det tidigare utlåtandet anförts hemställa,

att förevarande motion, II: 254, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 februari 1961

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Osvald, Lindahl, Göran Karlsson, Georg Carlsson, Kristiansson, Ebbe Ohlsson, Åkesson och Wirmark;

från a n d r a kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, Jansson i Benestad, Andersson i Ryggestad, Wachtmeister, Hammarberg och Tobé.